

Fazakas László

Margitta

„Az Igéhez hasonlóan a 'Vers' is egyik egyetemes értékhordozó. Igyekszem benne az aktuálist, örök emberit, egyetemes keresztyénit megjeleníteni – magyarul. Több mint negyedszázada szolgálom a hanyatlásában is jobb sorsra érdemes kisebbségi református egyházat s mentem versbe is, ami menthető; így e termés egyben hagyaté: versbe vésett valóság hamis, hazug honunkban. Mert amikor egy szemernyi igazság hosszan sérti a lelket, az igazság- vagy hamisságérzetet, előbb-utóbb burok nő köré s jó esetben *igaz gyöngy* terem és ez Isten egyik apró csodája, ajándéka. Megszületik a vers és járja (bennünk) a maga útját...”

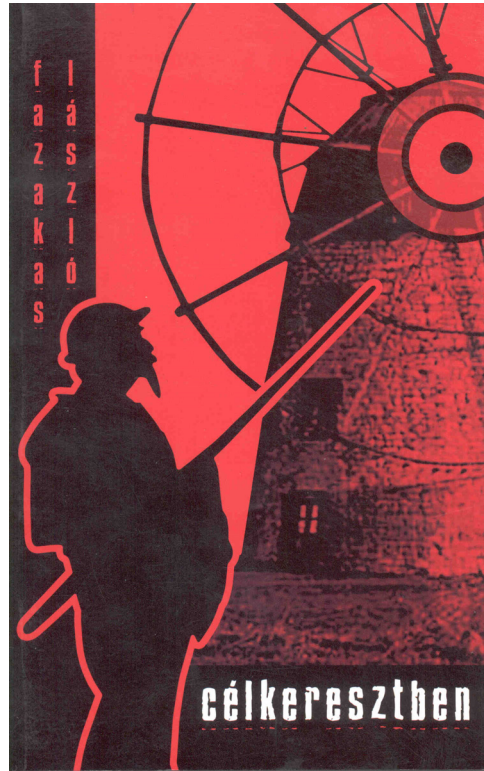
Így vall a versről és magáról Fazakas László, akinek költői pályafutását a következő kötetek jelzik: *Kő kövön* (Budapest 1996), *A vizék kapujában* (Budapest 1998), *Célkeresztben* (Nagyvárad 2006), *Elvetélt idő – válogatott versek* (Budapest 2007), *Not a stone* (angol fordításban; Budapest 2007), *Menedék – istenes versek* (Nagyvárad 2007); és előkészületben van ez utóbbi román fordítása (*Refugiul*).

„Aki felüti és olvasni kezdi Fazakas László harmadik verseskötetét, már néhány sor, szakasz után ráhangolódik a versek belső ritmusára. Ritmus, mely valahonnan a lélek legmélyéből születik, buggyan, s a költőnek nem is kell mást tennie, mint engedelmesen papírra rónia az éppen kikíváncozó, sodró 'monológokat'. A ritmus olyannyira sajátja, mint nyárfalombnak a levélzizegés. S mihelyt az versformát ölt, máris mindenkié lehet.

Akinek pedig mindeddig nem volt tudomása arról, hogy Fazakas László hivatása szerint református lelkész, az olvasás közben hamarosan erre is rájön. Fohászai mintha szószékről hangzanának. [...] Könyörgései a jó pásztor őszinte aggodalmai a reá bízott, gyérülő, előregedő, lélekben elbizonytalanodó hitbéli nyájáért... Ugyanakkor nem ölti magára a mindent tudó, az üdvös tanácsokat osztogató, a csalhatatlan próféta ruháját, szerepét.”

Gittai István

„Míg Fazakas László új verseskötetét, a *Menedéket* olvastam, szüntelen kerestem benne azt a központi üzenetet, indítást, lelki telítettséget, amely a verseket szülte. Mert minden verseskötet olyan, mint a sok mozaikból összeállított kép: különböző színű kockák halmaza. Mindegyik más, de valami közös harmónia köti össze és rendeli

egymás mellé őket, hogy az álom, vagy vallomás, vagy a teremtő akarat, a közös fájdalom és remény hordozóivá legyenek. Olyanok, mint a kottában a hangjegyek, amelyek önállóak, meghatározzák önmagukat, de együtt közös szépséget, mondanivalót, dallamot alkotnak. Kerestem ezt a dallamot. Ezt a forrást. Kerestem, mint az ókor matematikusai a kör titkainak, képleteinek megoldását, amire csak akkor jöttek rá, amikor felfedezték, hogy a középpont a legfontosabb és az, hogy milyen nagy az onnan induló sugár.

Élvezet volt számomra a szép és sokatmondó versek olvasása, amíg kerestem ezt a középpontot, a kör minden pontját meghatározó sugarat. A sokarcú, értékes verseskötet lelkét, amely megmagyarázza azt a nyílt, leplezetlen önfeltárást, a modern formában megszólaló bűnvallást, a nemzetet, egyházat elsírató, hazug magyar életeket, egyházi vezetőket könyörtelenül ostorozó, bűnné érő történelmi hibákat feltáró kritikát, a mégis reménységre biztató verseket. Úgy hiszem, hogy végül megtaláltam.

azon az éjszakán
csillagszórót dobott át Isten
az alvó Júdea fölött
megnyílt az égi átkelőhely
s az összes angyal földre jött
vízumok és harsonák hulltak
a csillagszóró szikrái között
megriasztotta sírásával
az alvókat egy újszülött

Fazakas László lelke fölött is csillagszórót dobott át Isten, mert azt akarta, hogy vízumok és harsonák hullása között az égi átkelőhely fénye beleragyogjon az éjszakába, s riassza meg sírásával az alvókat az Újszülött. Az istenes versek kötete, a *Menedék* ennek a bizonyysága.”

Csiha Kálmán: *Előszó a Menedék* kötethez

Vágy

tisztulni vágyok megtisztulni
tisztító tűzben tisztító vízben
hibátlan vörös tehenet égessenek
égessék szőröstől bőröstől égő
részei közé vessenek cédrusdarabot
izsópot karmazsint s ha volna tiszta
ember szedje össze a tehénhamvat
a hamut készítsen tisztítóvizet mert
szenny és por vagyunk tisztulni
vágyok megtisztulni tisztító tűzben
tisztító vízben tükrében látom
magamat a tíz leprásban mind a tízben

(*Célkeresztben*, 15.)

A Korbálványhoz

Íme az Isten bálványa
 ki ránk rakta a világ
 bűneit
 !

(*Célkeresztben*, 16.)

Vasárnap

meszelik a virágvasárnap
 útszéli fáit és foltozzák
 az útburkolatot
 nem jár ma utcaseprő
 toronyóránk
 ma hét után ütötte a hatot

juhnyáj béget végig a városon
 juhászok szaga terjeng
 a tavasz barackvirágos
 esőt hozó élén
 és ünnepvárásunk is átoson

vágya átlopózik a nyugalomba
 kong a harang zúg
 cseng-bong némulásig
 a tele templom várja Krisztusát

rózsaszín nagyhét keserű pohárral
 rózsaszín borral a vágyott kehely
 s nem fagy el egyetlen barackfaág

(*Célkeresztben*, 62.)

Arany János hazatérte

– a nagyfalusi Arany-szobor avatására –

Hozzák János bácsit, nem is viszik vissza:
 Hová megérkezett, végállomás lesz a!

Majd' három százada mentek el az ősök,
 Egy osztrák-zaklatta félháborús őszön.

Magyarnak maradni mindég nagy az ára,
 Elmentek szegények, el Nagyszalontára...

Később, a nagyszülők – kései gyerekek –
 Szóttek szép mesét nagy falusi keretben

S lehetett a helyszín közel Körösszeghez,
Ilosvai Selymes szólott mégis szebben.

Az utolsó Aranyt nemrégén kísérték
A temetőkertbe, hol örök a mérték,

Nem visszhangzik évtizedek óta eccho
A Barátréten s hol kígyóz Bereklyó.

Nagyfalu nem lehet önmagának romja,
Hiszen állt itt egykor Pálosok klastromja

S hol e verset mondom, alatt, a kriptában
Bánffy-nemzedékek feltámadást várnak!

Hazatért Fiad – nem urnában – szoborban,
Köszöntjük érkezését Márciusi Sorsban!,

Kis-Anyaországból érkezett ő haza,
Hol Toldi Miklósunknak nagy a bánata:

Olasz vagy cseh vitéz-kedhet Budavárban
S az elcsatolt magyart távol tartják bátran;

Keleti s nyugati nemzet fia, jöjjön, –
Külhoni magyaron: Isten könyörüljön!

Süthet szépen Nap, Hold Nagyfalu tornyára,
Magyarnak maradni, mindég nagy az ára.

Szoborban-élőnek az Idő megállott,
Ki áldott életében, holtában is áldott:

Lelje itt is, ott is méltó üdvösségét;
Béke fődje szobrát... koszorú emlékét.

(Margitta–Szilágynagyfalu, 2006. március idusán)

(Célkeresztben, 103.)

A karmesternek (III.):

A „Liliomok” kezdetű ének dallamára. Gyászdal

1

ma ki ne tudna fejet-hajtani
a golgotán hol Isten hallgatott

2

és mégis győztél galileai
győzelmet vettél ó Feltámadott

3

velünk született gyengeségeink közt
legönpusztítóbb éppen a közöny

4

éjszakai sötétség állt be nappal
hulló liliom tövisek között

(Célkeresztben, 116.)

Áhítat

kegyelmed véghetetlen mindenhová elér
beteg könyörög földi és örök életért
áldalak téged áldlak szinte minden napon
hogy fejét nem ütötte fel lelkemben a gyom
látható életemben dicső kezed nyoma
s rejtelmeket korbácsol fel Isten ostora
megpróbálsz gyarapodni mint Jákob no nem itt
ha szöksz hagyd hátra bátran ősid isteneit
és vidd mi benned él és mindig benned marad
ott is hol nem kel fel és nem száll alá a nap

(Célkeresztben, 59.)

Megkésett üzenet*

sietősen
menekülésre készen
egyiptom kifosztott kincseivel
véres szemöldökű házakban
sarkig nyitott ajtóval
ünnepelünk

* Az utóbbi három vers ízelítő a *Menedék* kötetből.

éjféلكor még elsőszülöttek halnak
 ember s barom
 eloson ajtónk mellett az ÚR
 kovásztalan kenyérrrel
 ágyék- és homlok-kötővel felszerelve
 indulhatunk
 az ÚR az Isten jár előttünk
 gomolygó tűzbe-füstbe-felhőbe
 burkolózva
 álljatok meg ne féljeteك
 nézzéteك és lássátok a szabadítást
 és az esküdt ellenség pusztulását
 Isten Angyala
 táborunk elől táborunk mögé kerül
 a felhőoszlop besorol mögénk
 nekik sűrű sötét
 nekünk világos fényes éjszakán
 és átkeltünk a tengeren ha tenger
 s a nagy vízen ha az öböl csupán
 a futó habok falként állnak
 megdermed a szív a víz a fodrozás
 bent vannak már a nagyvíz közepében
 kik utolérteك nyíllövésnyire
 megáll a harci szekerek kereke
 a vizek visszatérnek a mederbe
 belevesznek hírmondó sem marad
 valaki mondja meg a fáráónak
 miként értük el a túlpartokat

Elsőszülöttség – ?

gyermekem áldás lesz e földön
 velem lesz megőriz vezet
 akárhová megyek az Isten
 lesz kenyerem öltözetem
 igéri visszahoz e földre
 ahol maradni nem tudok
 s a békés hazatérés címén
 állítok emlékoszlopot

 az én átkom anyámra szállott
 az elsőszülöttség reám
 az ÚRisten hozta el ingyen
 mint nyári mezők illatát
 átkozott aki engem átkoz
 és áldott aki engem áld
 közeleg atyám gyásza napja
 valóság lesz az álmodás

fogadalmat kell tenni csálni
 Isten embert és magamat
 ézsau bosszújától folyton
 rettegni mikor nem szabad
 az ég kapuja Isten Háza
 emlékköve örök titok
 gazdagság rossz közérzetével
 őseim földjét áhítom

Hagyaték

Én
 – jákób
 alias izráél –
 elkényeztetett kedvenc
 az ég-világon mindent előre
 kitervelten csakis önérdékből tettem
 szüleimet testvéreimet tiszta lelkiismerettel
 és mindvégig gátlástalanul megcsaltam-becsaptam
 csak tisztességtelenül tudtam bármit is elérni
 mindent így szereztem számítóan visszaélve
 még a legtisztább szándék esetén is
 velem is kijátszottak s
 kijátszott velem az Isten is
 sohasem tudtam őszintén örülni
 és én a boldogságot távolról ismerem
 gyermekeimet most mégis megáldom
 önösen és tetszés szerint
 meghagyom hogy végül végig megcsalt
 úgynevezett szerettem mellé temessenek
 ami egyébként kötelességük is
 no és
 szülői átok alatt meghagyom
 hogy ti is
 vitessétek haza utódaitokkal
 hamvaitokat az idegen földről
 áldás-békességgel
 izráél alias jákób